వర్షం జోరుగా కురుస్తోంది. గాలివిసురూ దానికి తగ్గట్టుగా జోరుగానే వుంది. అప్పటికి గంటపైగా వర్షం పడుతోంది. మధ్యమధ్య ఉరుములు గుండెలు ఝల్లుమనేలా వురుముతూవున్నాయి.

వెంకటపతి బస్సుదిగి ఎవరిదో గొడుగు అరువుగాచేసుకొని, గొడుగు తాలూకు మనిషితోపాటుగా రోడ్డు కావలవైపునున్న 'కాకాహోటల్లోకి' అడుగుపెట్టాడు.

వర్షం ఓ దిక్కుగా కాకుండా ఎటుపడితే అటు కొట్టడంచేత అతని బట్టలు కొంత వరకు తడిసిపోయినాయి. వెంకటపతి చేతిలోని సంచి తడవకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు. తలపైనించి కారుతున్న వర్షపు నీటిని చేత్తో తుడుచుకొని తలెత్తి చూశాడు. హోటల్లో రద్దీగావుంది. ప్రాకలోకూడా అక్కడక్కడ వర్షం కురుస్తోంది. వర్షపు బొట్లు చెక్కబల్లపైనపడి బల్లముందు కూర్చున్న అతని మొహంపైకి చిందుతోన్నాయి.

వెంకటపతికి ఆవూరు బదిలీ అయింది. కోర్టులో అటెండరుపని అతను చేసేది. మర్నాడు జాయినింగు రిపోర్టు ఇవ్వాలి.

వెంకటపతికి చిన్నప్పట్నుంచీ కూడా వర్షం అంటే తగని చిరాకు. తలతిప్పి బయటకి చూశాడు. ఇంకా వాన తగ్గలేదు. చూరు వెంచి వర్షపు నీళ్లు ధారగా పడుతున్నాయి. లోపల ఎంత జనం వున్నారో, బయటకూడా ఇంచుమించుగా తడికెలవాలులో తడవకుండా మరికొంతమంది జనం నించోని వున్నారు.

"అగ్గిపెట్టె వుందా?" ఎవరో అడిగితే తలెత్తి చూశాడు వెంకటపతి. మాసిన కాకీ నిక్కరు, ఆయిలు మరకలుపడ్డ చొక్కా, మెడలో ఓపాత తువాలు. లారీక్లీనర్లా వున్నాడు.

వెంకటపతి జేబులోంచి అగ్గిపెట్టె తీసిచ్చాడు అతనికి. బీడీ ముట్టించుకొని అగ్గిపెట్టె తిరిగి ఇచ్చేస్తూ వెంకటపతి మొహంలోకి చూశాడు వాడు. వెంకటపతి తనకేమీ పట్టనట్టుగా వూరుకొన్నాడు వాడు వెళ్లిపోయాడు.

వేడిగా 'టీ' తాగాలనిపించింది. మాసిపోయి మురికిగా, కొద్దిగా తడిసిన బట్టల్తో వున్న సర్వరు కుర్రాడికి చెప్పాడు 'టీ' కావాలని.

వర్షంచేస్తున్న అల్లరికంటే, పాకలో గందరగోళంగావుంది.

" వర్షంతగ్గితే వెళ్లిపోవచ్చు " అనుకొన్నాడు వెంకటపతి. కొన్ని క్షణాలక్రితం అగ్గిపెట్టె అడిగిన క్లీనరు పక్కనున్నవాడితో అంటున్నాడు.

"ఏటే నీ బండి కూడా పట్టేసినోడా?"

"అహాఁ నిచ్చేవంగా పట్టేసినాడు. అయినా దొంగసరుకొద్దెహె అని ఏడిత్తే యిన్నాడు కాదు నాయాల! " చెప్పాడు అవతల డ్రైవరు.

"ఎవడు ? మీ ఓసరా ? "

"అవును ఆడే చౌదరిగాడు. పిల్లా పాపా లేకపోయినా కడుపు మాడ్చుకుని, మరీ మూటలు కడుతున్నాడు మూటలు" కసిగా అన్నాడు.

అప్పుడు క్లీనరు కుర్రాడు కిసుక్కున నవ్వేడు

"అదేమరి. రేపు సత్తే తగలెట్టానికి కావాలిగంద రూపాయలు "

"నాయాల — ఎగిరెగిరి పడుతున్నాడు. దెబ్బతో పొగరణిగిపోతది" డ్రైవరు కసిగా తిడుతున్నాడు

"ఇంతకీ సరుకేంది మామా?" మరోడు చపాతీని నోట్లోకి కుక్కుకుంటూ అడిగేడు.

"బియ్యం."

•

—అప్పుడు వెంకటపతి బాధగా నవ్వుకొన్నాడు. పుట్టిన ప్రతివాడికీ బ్రతికే హక్కుంది. బ్రతకడానికి తిండి కావాలి. ఆ బియ్యపు గింజలు "దొంగజాతి"లో చేరిపోయి, సామాన్య ప్రజలకి అందుబాటులో లేకుండా పోతున్న ఈ గడ్డురోజులు తలంపుకొచ్చి, దానికి తనలాంటి వాళ్లు ఏంచెయ్యాలో తోచక తికమక పడిపోయాడు వెంకటపతి.

సర్వరు కుర్రాడిచ్చిన 'టీ'ని తాగి హోటలు బయటకొచ్చాడు. వర్షం తగ్గలేదు

పాక బయటవున్న బహుకొద్ది జాగాలో, పలుగురు కుర్రాళ్లు మూలగా కూర్చుని,

పదిహేసల బిళ్లతో బొమ్మా—బొరుసు ఆట ఆడుకొంటున్నారు.

వాళ్ల మొహాలు చూస్తుంటే 'పసి వెధవలు' పాపం అనిపిస్తుంది. కానీ ఎదుటివాడి సొమ్మని అక్రమంగా కాజేయాలన్న తలంపు, తపన, కాంక్ష, ఆ పసిమొహాల్లో, ఆ చిన్నవయసులోనే కనబడేసరికి వెంకటపతికి కోపంతో వళ్లు వేడెక్కి పోయింది.

ప్రతి మనిషీ బ్రతుకుతెరువు కోసం కష్టపడాలి. కానీ ఈ దేశంలో కుటుంబంలో కష్టపడేది ఒకడు. ఇంటి యజమాని అని ఒక పోర్టుఫోలియో ఇచ్చి వాడిపైన ఆధారపడే వాళ్లు ఎక్కువ. సోమరిపోతుల్లా, కాలయాపన చేయక, తోచిన పనిచేసి, కుటుంబానికి చేదోడు వాదోడుగా, ఆదుకోటం తప్పేమీ కాదు.

వెంకటపతి సిగరెట్టు వెలిగించేడు.

వర్షం జోరుచూస్తుంటే ఇప్పుడిప్పుడే తగ్గేలాలేదు. గుండెలవిసేలా ఓ వురుము వురిమింది. మెరపొకటి చాకులా తళతళమని మెరిసింది.

వెంకటపతి సిగరట్టు పొగని దట్టంగా వదిలేడు. వీస్తున్న విపరీతమైన గాలికి ఆ పొగ ఒక్కసారిగా చెదిరిపోయింది. రోడ్డు మీద నీరు వరదలా పారుతోంది.

వెంకటపతి రోడ్డువేపు చూసేడు.

పూర్తి లోడులో ఓ లారీ, రోడ్డుపైని నీళ్లని కోసుకొంటూవచ్చి, ఆ టాకా హోటలు ముందు ఆగింది.

లారీవైపర్స్ పనిచెయ్యడం లేదులా వుంది. క్లీనరు దిగి పాతగుడ్డతో, విండ్‌స్క్రీన్ తుడిచాడు. డ్రైవరు బండి దిగలేదు. క్లీనర్ నెత్తిన ఓ పాత తువాలు కప్పుకొని, హోటల్లోకి పరుగెత్తు కొచ్చాడు. హోటల్లోనించి ఓ గ్లాసుపైన చెయ్యి అడ్డుపెట్టి 'టీ' తీసుకెళ్లి డ్రైవరు కిచ్చాడు. డ్రైవరు ఏదో అంటున్నాడులా వుంది క్లీనరు కుర్రాడు నవ్వుతోన్నాడు.

వెంకటపతి ఆలోచనల్లోంచితేరుకొన్నాడు. ముందుగా ప్లీడరు గారింటికి వెళ్లాలి. ఆయనకి ముందే చెప్పకొన్నాడు ఓ గదిచూసి పెట్టమని. గది ఎక్కడుందీ, ఎలా వుంటుందో ముందు తెలుసుకొంటే తర్వాత 'సామాను' అదీ తెచ్చుకోవచ్చని ఓ రెండు జతల బట్టలతో మాత్రం వచ్చేశాడు.

వెంకటపతి చూరుకింద నించి కొంచెం అవతలికి నడిచేడు. అక్కడ ఓ మల్లెపూల అంగడి వుంది.

అంగడిపైన ఓ బొమ్మ కళ్లు చెదిరి పోయేలా తళతళ మెరిసిపోతూ కనబడింది.

వెంకటపతి తన చూపుని ఆపిల్లపైనించి ఓపట్టాన మరల్చుకోలేక పోయాడు. అంగడి ముందున్న బల్ల ఎత్తుగావుండి మల్లెపూల దొంతర్లు, గుట్టగా పడివుండడంచేత, ఆ బొమ్మ పూర్తిగా కనబడ్డంలేదు. పూలు పొట్లాలుకట్టే హడావుడిలో వుందామ్మాయి.

వెంకటపతికి పూలు కొనాలనిపించింది. అంతలోనే నవ్వుకొన్నాడు.

"తనకి పూలెందుకు ?"

"ఏం చేసుకోవాలి ?"

కారణం తెలీకుండానే వెళ్లి అంగడిముందు నించోవాలనిపించింది. ఊళ్లోకి వచ్చి రాందేనే,

> 'అయ్యా, మీరు తినటం, తాగటం తగ్గించాలి, విశ్రాంతి తీసుకొనటం కూడా తగ్గించాలి !" అని సలహా చెప్పాడు డాక్టరు రామారావుకి.
>
> "అలాగే సార్—మీదస్తూరీతోనే మీ లెటర్‌హెడ్‌మీద రాసివ్వండి, సెలవు చీటీతో బాటు ఇచ్చుకుంటాను" అన్నాడు రా. రా.

తనకిలాంటి బుద్ధి కలిగిందేమిటని ఆశ్చర్య పడ్డాడు.

—'అంగడి వెనక లోపలగా' మరోగది వున్నట్టుగా ఓ తడిక అడ్డంపెట్టివుంది దానికి ఓ తలుపు. అంటే అదే ఆపిల్లకి ఇల్లు కూడా అయివుంటుందనుకొన్నాడు.

అంగడిముందు ఇప్పుడు ఎవ్వరూ లేరు. వెంకటపతిని చూసి పలకరింపుగా అడిగిందామ్మాయి.

"ఏంబాబుగోరు. మల్లెమొగ్గలుకావాలా?"

వెంకటపతినవ్వి అన్నాడు.

"వంటరి వాడిని. మల్లెమొగ్గలుకొని మాత్రం ఏం చేసుకోను !"

"దేవుడికి వెయ్యొచ్చునుగా !"

"నాగదిలోకి దేవుడుగానీ, దేవతగానీ ఇంకా రాలేదు. నేను వంటరి వాడిని. కొత్తగా వచ్చానీవూరు" చెప్పాడు.

అ పిల్ల అంతలోనే తిరిగి బేరంలో పడిపోయింది.

వర్షం తగ్గింది. కానీ రోడ్డుమీద నీరు మాత్రం విపరీతంగా ప్రవహిస్తోంది.

కాలం కాని కాలంలో ఈ వర్షం ఏమిటో అతనికి అర్థం కాలేదు. అక్కడ్నుంచి మెల్లగా కదిలేడు.

—ప్లీడరుగారింటికి తేలికగానే చేరాడు వెంకటపతి. అమీనా రంగరాజుని తోడిచ్చి పంపేరు ప్లీడరుగారు.

గది బాగానేవుంది.

అద్దె పాతికరూపాయలు.

'ఫర్లేదు' అనుకొన్నాడు.

రంగరాజు సన్నగా పొడుగ్గా వున్నాడు. అతనికి నలభై ఏళ్లుంటాయి. అప్పుడే జుత్తు నెరిసిందతనికి. కండలు హరాయించుకొని పోయి చర్మం, అస్థిపంజరానికి చుట్టుకొని పోయినట్టుగా కనబడుతోంది. అది అతను చేసిన మంచికీ చెడుకీ ఫలితంలా అనిపించింది.

రంగరాజు వసపోసినట్టుగా మాట్లాడుతాడు.

"నువ్వొచ్చింది ఈ వేళనే కనక రాత్రికి నా ఇంట్లో భోజనానికి ఏర్పాటు చేశాను. రేపట్నుంచీ ఎలాగూ హోటలు మెతుకులు తప్పవనుకో" అన్నాడు రంగరాజు.

"అబ్బే, ఎందుకులెండి" మొహమాటం పోయాడు వెంకటపతి.

"చూడు కుర్రోడా, ఈ రంగరాజు ఒకరికి చెప్పడమేకానీ, చెప్పించుకొనే రకంకాదు. ఈ ముసలి అవతారంచూచి, నన్ను తేలిగ్గా కొట్టిపారేయకు. ఈ వూళ్ళో ప్లీడరుగారూ, మేస్ట్రీటుగారూ, ఇనస్పెక్టరుగారూ, సినిమా హాలు మేనేజరు, ఆఖరికి బట్టలకొట్టు సుబ్బయ్యా మిగిలిన షావుకార్లు కూడా, మన మాటకి తలొంచేస్తారు."

"చాలా సంతోషం"

"అవునుగానీ, ఇంతకీ భోజనానికి వస్తున్నట్టేగా ? నాకు తెలుసునయ్యా. కుర్రాళ్లముందు సిగ్గుపడతారు. చూడు ఓ సిగరెట్టువుందా ?" అడిగేడు రంగరాజు.

"వుంది" అన్నాడు.

"పడేయ్ ఒకటి" అంటూ అతను అందించిన సిగరెట్టును తీసుకొన్నాడు—స్నానం అదీ ముగించి రంగరాజు వెంట బయల్దేరాడు.

—వారం గడిచింది. వెంకటపతి వూరెళ్లి మిగిలిన సామాను తెచ్చుకొన్నాడు. రంగరాజు చెప్పకున్నట్టుగా అతను తక్కువవాడేమీ కాదని వెంకటపతి త్వరలోనే గ్రహించాడు. వెంకటపతికి సబ్‌ఇనస్పెక్టరు రెడ్డి కూడా

మైక్రోఫైన్డ్ ఆస్ప్రో

త్వరగా కరుగుతుంది,
త్వరగా ఇముడుతుంది

కనుకనే మామూలు బిళ్ళల కన్నా

రెట్టింపు త్వరగా పనిచేసి నొప్పిని తొలగిస్తుంది.

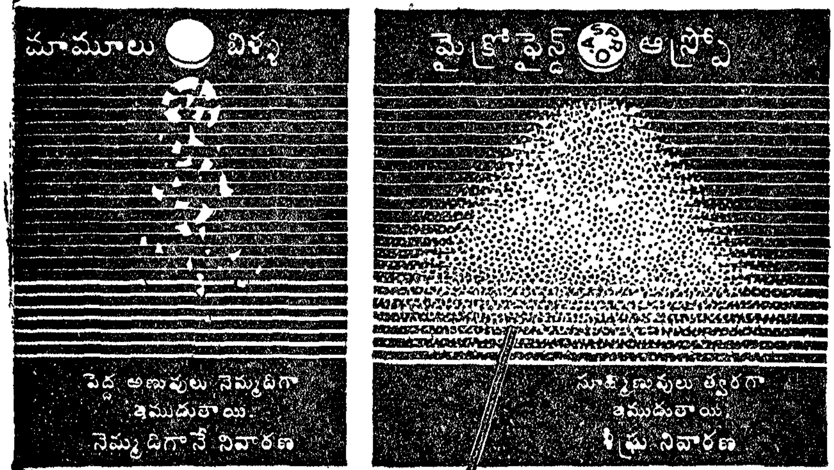

మామూలు బిళ్ళల వలెగాక, ఆస్ప్రో అతి సూక్ష్మమైన అణువులు త్వరగా ఇముడుతాయి. నొప్పిని కలిగించే చోటుకు శీఘ్రగతిని చేరి సత్వర నివారణ కలిగిస్తాయి.

మైక్రోఫైన్డ్ ఆస్ప్రోను: తలనొప్పి • ఒళ్ళు నొప్పి • జలుబు • ఫ్లూ • కీళ్ళ నొప్పులు • గొంతు నొప్పి • పంటి నొప్పులకు వాడండి

మోతాదు: పెద్దవారికి: రెండు బిళ్ళలు, అవసరమైతే మళ్ళీ వేసుకోండి. పిల్లలకు: ఒక బిళ్ళ లేక మీ డాక్టరు సలహా ప్రకారం వేసుకోవాలి.

నొప్పిని అతి శీఘ్రంగా తొలగించడానికి
ఆస్ప్రో మాత్రమే మైక్రోఫైన్డ్ చేయబడినది

నికోలస్ (N) తయారు

A.G.57 TL

దోసెడు మల్లెలు

పరిచయం అయ్యాడు. వెంకటపతి సాయంత్రంపూట, కాలక్షేపానికి, సినిమా హాలుకి గానీ, పోలీసుస్టేషనుకిగానీ పోయి కూర్చోడం అలవాటు చేసుకొన్నాడు. కొత్త స్నేహాలు అవుతున్నాయి. 'ఊరు ఫర్లేదు'అనుకొన్నాడు. కాకపోతే ఎండలు ఎక్కువ. అవూరనే ఏమిటి ఎండాకాలంలో ఎక్కడైనా ఎండలుంటాయి. కాకపోతే కొండప్రదేశం అవడంచేత మరికొంత పెట్రేగిపోతోంది.

"అతను బట్టలకొట్టు సుబ్బయ్య," రంగరాజు సుబ్బయ్యని పరిచయం చేశాడు.

సుబ్బయ్య వెకిలిగానవ్వి.

"ఓసారి షాపుకి దయ సేయండి"అన్నాడు.

రంగరాజు అందుకొన్నాడు.

"సుబ్బయ్యగారి కొట్లో అందరికీ ఖాతా దొరకదు. ఖాతావున్న వాళ్లని చేతివేళ్లపైన లెక్కెట్టచ్చు. సుబ్బయ్యకొట్లో ఖాతావుంటే వాడు చాలా పలుకుబడి గలవాడన్నమాట".

"ప్రస్తుతం నాకు అవసరంలేదు. కావాలంటే వెళదాంలెండి". అన్నాడు వెంకటపతి.

సుబ్బయ్య వెళ్లిపోయాడు.

"కొంతసేపు సినిమా చూసిపోదాంపద" అన్నాడు రంగరాజు. అతనితోపాటుగా సినిమా హాలు దగ్గరకి వెళ్లాడు వెంకటపతి.

సినిమాహాలు మైకులోంచి అరిగిపోయిన పాత గ్రామఫోను రికార్డు పాటలు వినవస్తున్నాయి. ఆట యింకా మొదలుపెట్టలేదు. సమితి ప్రెసిడెంటు వస్తున్నానని కబురు చేశాడట. అంచేత ఇంకా మొదలుపెట్టలేదు సినిమా. చిన్న వూళ్లలో అదో ఆనవాయితీ. వూరిపెద్దలెవరన్నా, సినిమాకి వస్తున్నట్టు కబురుచేస్తే వాళ్ళువచ్చేవరకూ సినిమా మొదలుపెట్టరు.

మెల్లగా జనం చేరుతున్నారింకాను. హాలు బయట వేరుశనగకాయలు అమ్మే కుర్రాడు, ముంతమసాల బండి వున్నాయి. కొంతమంది పిల్లలు మసాలాబండిచుట్టు మూగివున్నారు.

ఏడవుతున్నా ఎండ తాలూకు వేడిగాలి ఇంకా కొడుతూనే వుంది.

అక్కడ 'ఆరుబయట'వున్న ఓ చెక్కబల్ల పైన వెంకటపతీ, రంగరాజూ కూర్చున్నారు.

ఆసమయంలో హాలుముందునించి మాంచి వయసులోవున్న ఓ బంతి పువ్వు కదిలి వెడు

తుంటే రంగరాజు వెంకటపతి తొడపైన కొట్టి చూపించాడు.

"దాన్ని చూడు!" అన్నాడు.

"ఎవరు?" అడిగేడు.

"మంగమ్మని ఓ దొంగముండ, ఈ వూళ్ళో చాలామందిని ముంచిరిదిలే. ఈమధ్యనే కంట్రాక్టరు సూరయ్య వుంచుకొన్నాడు."

"సూరయ్యగారా?"

"అవును ఈమధ్య అడికి పక్షవాతం రావడంతో ఎవడో కొత్తోడ్ని పట్టిందిట" అన్నాడు రంగరాజు.

"చాలా అందంగావుంది."

"అదెట్టుకొనే బతుకుతోంది. ముందు దాన్ని ఈవూర్లో చౌదరిగారు పెట్టుకొన్నాడు. తర్వాత, తర్వాత, చేతులు మారిమారి....."

"పాపం" అన్నాడు వెంకటపతి.

"దానిదగ్గర ఓనీతిగుణం వుంది కుర్రోడా, ఒకడితో వున్నప్పుడు సాక్షాత్తు పతివ్రతలా వుంటుంది. మరో పురుగెంక ఛస్తే కన్నెత్తి చూడదు."

"పిల్లలువ్వారా?"

రంగరాజు వికారంగా నవ్వేడు.

"పువ్వులు పుయ్యించొచ్చు. కానీ పూయనిస్తేగదా!" రంగరాజు చమత్కారానికి వెంకటపతికి నవ్వొచ్చింది. అతను లేచినించున్నాడు.

"అదేం లేచి వించున్నావ్?"

"వెళతాను అలా బస్టాండువరకుపోయి, గదికి పోతాను."

"సరే వెళ్లు" అన్నాడు రంగరాజు.

—వెంకటపతికి పువ్వుల అంగడి గుర్తొచ్చింది. మల్లెలరాసి వెనక ఆపిల్ల కూర్చునే వుంది.

ఉత్సాహంగా అడుగులు వేశాడువెంకటపతి.

అంగడి దగ్గర పూలు కొంటున్న బేరగాళ్లున్నారు. జనం తగ్గేవరకూ వూరుకొని, తర్వాత వెళ్ళి అడిగేడు.

"ఓ పావలాపూలు ఇవ్వు."

మల్లె మొగ్గలు పొట్లంకట్టి ఇస్తూ.

'వంటరిమనిషినని చెప్పారు. పూలేం చేస్తారు" అడిగింది పూలమ్మే ఆపిల్ల.

తనని ఆపిల్ల ఇంకా గుర్తుంచుకొన్నదన్న విషయం తెలియగానే వెంకటపతికి ఏనుగెక్కినంత సంబరం కలిగింది.

"వంటరివాళ్ళకి పువ్వుల్ని ఆరాధించే అధికారం, ఆస్వాదించే హక్కు వుండకూడదా?" అడిగేడు.

పువ్వులు అమ్మే ఆ పిల్ల సుకుమారంగా నవ్వింది.

అప్పుడు ఆ పిల్ల కనురెప్పలు కొన్ని క్షణాలపాటు రపరపమని కొట్టుకొన్నాయి. బుగ్గలు

(33వ పేజీ చూడండి)

ఆటో మొబైల్ ఇంజినీరింగ్

ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిచెందిన A.M.I.M.I. (లండన్) డిగ్రీ పొందండి. నాన్‌మెట్రిక్స్ కూడ అర్హులే. కోర్సుకాలపరిమితి: 1½ సం.లు.

చేరండి:

H.I.E.T. COLLEGE

స్థాపితం: 1964 — ఫోన్: 62820

పి & టి. కాలనీ, గోల్కొండ (క్రాస్‌రోడ్స్), ముషిరాబాద్, హైదరాబాద్-500048.

1973లో ఈ కళాశాల అత్యుత్తమైన ఫలితములు సాధించింది.

ఊర్వశితో — అక్కినేని కలిసివున్న ఫొటో కావాలా?

అయితే ఈ క్రింది అడ్రసుకు 2 రూ. మనీయార్డరు చేయుండి. ప్రేమలు-పెళ్ళిళ్ళు చిత్రంలోని "ఊర్వశి శారద, అక్కినేని కలిసివున్న చక్కని కార్డుసైజు ఫొటో పంపబడును. మనీయార్డరు కూపను వెనుక మీ అడ్రసు పెద్ద అక్షరాలతో విడివిడిగా వ్రాయుడం మర్చిపోకండి. ఈ అపూర్వమైన అవకాశాన్ని జారవిడవకండి.

వై. కె. మూర్తి,

దాసరివారివీధి, సూర్యారావు పేట, విజయవాడ—2.

డెట్ ఉతికే బిళ్ల

సబ్బు కంటె 1½ రెట్లు ఎక్కువ శక్తివంతమైనది ఉప్పు నీళ్లలో కూడ.

ఇదివరకు ఎన్నడూలేనంత తెల్లదనము— డెట్ ఉత్తమ తయారులతో!

Shilpi HPMA 50/73 tel

నొక్కులుపడ్డాయి. పెదవులు అందంగా వంకర్లు తిరిగేయి.

"నీ పేరు ?" అడిగేడు.

"సీత!" అని చెప్పి, "ఏ నాపేరు మీ కెందుకు ?" అని అడిగింది. వెంకటపతి అది పట్టించుకోలేదు.

"నా పేరు వెంకటపతి. కోర్టులో అటెండరు పనిచేస్తున్నాను" అన్నాడు.

"నేనడిగింది అదికాదు."

"నీ పేరు, నాకెందుకనేగా ? నువ్వు చెప్పడంలోగానీ, నేను అడగడంలో గాని తప్పేమేనా వుందా!" అడిగేడు.

సీత నవ్వింది.

"మీరు చాలా గడుసుగా మాట్లాడతారు" అంది.

తిరిగి బేరం రావడంతో వెంకటపతి అక్కడ్నుంచి కదిలేడు.

—కోర్టు పనిమీద ప్లీడరుగారు పంపితే జగ్గయ్యపేట వెళ్లి రెండ్రోజుల తర్వాత తిరిగి వచ్చాడు వెంకటపతి.

సరిగ్గా ఆ సమయానికే రంగరాజు సుడి గాలిలా దూసుకొని మరీ వచ్చిపడి చెప్పాడు.

"మొన్న, చెప్పలా నీకు, మంగమ్మ—రంకు మొగుడికీ–దానికీ ఏవో, గొడవలొచ్చి కిరసనాయిల్ పోసుకొని, నిప్పు అంటించుకొని చచ్చిపోయింది."

వెంకటపతికి గుండె జల్లుమంది.

"పాపం!" అనేమాట అనుకోకుండానే అతని నోటి వెంట బయటకొచ్చింది.

రంగ రాజన్నాడు.

"దారి తప్పిన ముండ లెప్పుడూ అర్థాంతరంగానే చస్తారు. వుంచుకొన్నాడిని అసలు సొంత పెళ్లాం దగ్గరకే పోవద్దని పేచీపెడితే ఎవడింటాడు చెప్పు. ఎంత సెడి ముండ నెట్టుకొన్నా, కట్టుకొన్న 'ఆడది దగ్గర అవుతదిగానీ, ముండ ఎలా దగ్గరవుద్ది ?"

"తప్పండి రంగరాజుగారు. చనిపోయిన మనిషి గురించి దారుణంగా మాట్లాడ్డం మహా పాపం. మనిషి కళ్లకు కట్టినట్టుగా కనబడుతోంది" అన్నాడు వెంకటపతి

"పోయి శవాన్ని చూసిరా. వళ్లుకాలి కవిరి వాసన కొడుతోంది." మంగమ్మని చూడ్డానికి పాటిమనిషిగా కదిలేడు వెంకటపతి

ఓ పోలీసు కానిస్టేబిల్ వున్నాడక్కడ. దిక్కులేని శవం అయిపడుంది మంగమ్మ.

వెంకటపతి బ్రతక నేర్చిన వాడుకాదు.

దోసెడు మల్లెలు

(15వ పేజీ తరువాయి)

చాలా కుర్రాడు. శరీరంలోని రక్తానికి, వేళ్లారుగని ఆవేశవేగానీ కాస్తంత ఆలోచించే శక్తి తక్కువ.

అతనిలోని మానవత్వం వెల్లువలా ప్రవహించింది. పంచనామా తతంగం ముగిసేక దిక్కులేని మంగమ్మ శవానికి దిక్కు అయ్యాడు వెంకటపతి.

ఎవర్‌సెల్ డ్రెసెస్

మీ పిల్లలకు మిక్కిలి అనువైన దుస్తులు

వారు ఉత్సాహపడుటకు

ఎవర్ సెల్ దుస్తులు

వారికి తొడగండి

మీ డీలర్లవద్ద ఎవర్ సెల్ దుస్తులను అడగండి

Manufacturers:

EVERCEL DRESSES

19 Godown Street, MADRAS–600001.

Office Phone : 25919 Res Phone 39094

అమృతాంజనం

తలనొప్పి, జలుబు, ఇతర బాధలను నిరపాయంగా చప్పున పోగొడుతుంది

జలుబులు, వళ్లునొప్పి, కండరాల నొప్పి, బెణుకులు, తలనొప్పి—చప్పున తగ్గాలంటే అమృతాంజనం వాడండి. బాధగా వున్నచోట అమృతాంజనం రాయండి. క్షణం బాధ మాయమవుతుంది. అమృతాంజనం చిన్న సీసాలలోనూ, ఆదాచేసే పెద్ద సీసాలలోనూ, తక్కువ ధరకి లభించే చిన్న డబ్బాలలోనూకూడా దొరుకుతోంది.

అమృతాంజనం 10 ఔషధాలు కలిసినది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

AM/7570

దోసెడు మల్లెలు

పుచ్చ పువ్వులాంటి వెన్నెల్లో స్మశానంలోని సమాధులు, బూడిదపోగులు చిందరవందరగా పడివున్న ఎముకలు, తెంపిపడేసిన వాడిపోయిన పూలదండలు'. పగిలిపోయిన మట్టికుండల కాలూకు పెంకులు కనబడుతున్నాయి.

రాత్రి పదిగంటలవేళ. కాటికాపరి మంగమ్మ చితికి నిప్పు పెట్టబోతూ. తను చేయబోతున్న పనిని ఆపి, మంగమ్మ చెవులకి వున్న బంగారపు దుద్దుల్ని పట్టిలాగి బొడ్లో దోపుకున్నాడు.

అదిచూసిన వెంకటపతి మనసు తల్లడిల్లి పోయింది. ఎవరో గుండెని చాకుతో చీల్చి చెండాడినంతగా బాధపడ్డాడు.

దిక్కులేని శవాన్ని దోచుకోడం చూసేక బ్రతుకంటే ఓ విధమైన విరక్తి కలిగింది.

భగభగ పైకి లేచిన మంటల్లో అప్పటికే సంహకాలిపోయిన మంగమ్మ శరీరం పూర్తిగా కాలిపోతుంటే కళ్లనీరు తిరిగిందతనికి.

మంగమ్మ బ్రతికుండగా దాని వయసు తోనూ బలమైన శరీరంతోనూ, చాలామంది లోని వేడిని ఆదుకుంది. కంట్రాక్టరు సూరయ్య, చౌదరిగారు, బట్టలకొట్టు సుబయ్య, సబ్ఇన్‌స్పెక్టరూ, ప్లీడరుగారు మొదలైనవాళ్లు మంగమ్మ జీవితం అనే జాబితాలో వున్నారు. వాళ్లు మంగమ్మ చావుని తేలిగ్గా తీసుకోడం మానవత్వం కాదనిపించింది వెంకటపతికి.

మంగమ్మకి విరక్తి కలిగింది. వెధవ బ్రతుకు అనుకొంది. తాడూ — బొంగరం లేకుండా తనదంటూ ఏమీలేకుండా బ్రతికి సాధించేదేమిటి? అనుకొంది. అలవాటుపడ్డ బతుకులతో పొట్ట పోషించుకోగలదు. కానీ తనకుగా చెప్పుకోనేందుకు తనవారంటూ ఎవ్వరూలేరు. సూరయ్యకి పక్షవాతం రావడం, తిరిగి బ్రతుకుతెరువు వెతుక్కోవాల్సిన అగత్యం దానికి కలగడంతో మనసు కలతపడి విరక్తితో కిరసనాయిల్‌ని ఆశ్రయించింది. వెంకటపతి కర్మచేసినందుకు, ఆ మాత్రం ఉదారతకి తోడ్పడలేని మనుషులు వెంకటపతిని అభినందించారు.

ఆరోజు ఎంచేతనోగాని పూల అంగడి దగ్గర సీతని చూడాలనిపించింది వెంకటపతికి. ముందుగా'కాకా'హోటల్లోకి వెళ్లాడు.

కాఫీ తాగుతూ ఇద్దరు కుర్రాళ్ల మాటలువిని తలతిప్పి చూసేడు.

'ఆ పిల్ల జోలికి పోవద్దని ఎన్నిసార్లు చెప్పాన్రానీకు. సీత రౌడీ పాపాగాడి ముండ కూతురు. దాని జోలికిపోతే ఆడు నీ పేణాలు తీస్తాడు తెలుసా?'

రెండోవాడు తాపీగా అడుగుతున్నాడు.

"ఇంతవరకు, ఎంతమంది పేణాలు తీసేడేమిటి?" అని.

ఒకడికి కాలు — మరోకడికి చెయ్యి. చాలదూ, బ్రతికినంతకాలం ఏడవడానికి. అదీకాక ఆ పిల్లతల్లి హరిజన జాతిది తెలుసా ?"

ఇంకా వాళ్ల మాటలు సీతపైనే సాగి పోతున్నాయిగానీ, అతను పట్టించుకోలేదు.

వెంకటపతి ఆరోజు పేపర్లో జాతిసమైక్యతని గురించిన సంపాదకీయం చదివేడు.

అతనికి నవ్వొచ్చిందప్పుడు. ఒకతల్లి కడుపున పుట్టిన అన్నదమ్ముల్లోనే సామరస్యం, సమైక్యత కరువైపోయిన ఈరోజుల్లో జాతిసమైక్యత కోసం మానవ సమైక్యత కోసం ఎవడు పాటుపడేది ?

మనిషికి మనిషి తోడుగా సామరస్యంతో మెలిగితే దేశంలో సమస్యలే వుండవు దేశంలో సంస్కృతీ నాగరికతా పెరిగాయి. కానీ మనిషి మనసు ఎదగలేదు.

"డర్టీ హెల్", అనుకున్నాడు.

తను వంటరివాడు. తనకోసం బాధపడే వాళ్లులేరు. సీత ఓ రౌడీ కూతురు కావచ్చు.

సీత ఓ హరిజనస్త్రీ కడుపున పుట్టింది కావచ్చు.

ప్రజాస్వామ్యంలో సామాన్యమైన మనిషి కుండే హక్కులు సీతకూ వున్నాయి. సీతని తను పెళ్ళిచేసుకొని ఆసత్యాన్ని నిరూపించాలి.

—సీత అతని మాటలు విని కంగారుపడి పోయింది.

"వద్దు బాబుగోరు. నాకు ఆశలు కల్పించకండి"అంది.

"అదేం సీతా!" అడిగేడు.

"నన్నుగురించి మీకేం తెల్సు బాబుగారు. నేను.........నేను......"అంటూ ఏదో చెప్పబోయింది.

"నువ్వేం చెప్పకు సీతా ! నిన్ను గురించి ఎవర్నో అడిగి తెలుసుకోవలసిన అవసరం నాకు ఏమీలేదు. నాకు కావాల్సింది నువ్వు అంతే !"

"బాబుగారు............!"

వెంకటపతి నవ్వేడు.

"మల్లెలరాశి ముందున్నావు. ఈ పూల లోని పవిత్రత, పరిమళం నీలో వున్నాయని నేను ఆశిస్తున్నాను సీతా !"

'ఈమల్లెమొగ్గల వెనక కథ మీకేంతెల్సు

బాబుగారు!" అది అర్థంలేని ప్రసంగం అని పించింది.

"నేనంటే నీ కిష్టంలేదా?" అడిగేడు వెంకటపతి మాటిగా.

"అదికాదు బాబుగారు......"

"మరేం చెప్పకు రేపు వచ్చి మీ అమ్మతో మాట్లాడతాను. అది సరే వాకు, పూలు ఇవ్వవా ?" అడిగేడు నవ్వుతూ.

సీత దోసిటతో మల్లెమొగ్గలు అతని చేతుల్లో పోసింది.

వెంకటపతి ప్రేమగా ఆ మల్లెమొగ్గలని చేతుల్లోకి తీసుకొని వాసనచూశాడు.

* * *

మబ్బులు కమ్ముకొస్తున్నాయి. రోడ్డు మీద దుమ్ము చక్రాల్లా లేస్తోంది. గాలి చల్లగా వీస్తోంది.

వెంకటపతి 'కాకా'హోటలు ప్రాంతాల కెళ్లే సరికి చినుకులు పెద్దగాపడ్డం ప్రారంభించేయి. వెంకటపతి చాలా చికాకు పడ్డాడు. అంగడి పైన సీత లేదు. సీత తల్లి ముత్యాలమ్మ కూర్చునుంది. వెంకటపతిని చూస్తూనే లేచి వెలుపల వున్న తడిక తలుపులోంచి లోపలకి తీసుకెళ్ళింది ముత్యాలమ్మ.

వెంకటపతి అక్కడవున్న ఓ బల్లపైన కూర్చున్నాడు. ముత్యాలమ్మ తడికె తలుపు నానుకొని నించొంది.

సన్నగాదగ్గు వినబడితే తలతిప్పి చూసేడు.

సీత కూర్చునుంది.

వెంకటపతి పక్కలో బాంబు పేలినట్టయింది. సీత మొహంలోకి ఒకసారి చూసేడు. సీత కళ్ళల్లో నీరు సుడులు తిరుగుతోంది. మొహంలో ఓ విధమైన దైన్యత, ఓ విధమైన భయం కనుపించింది. సీత మొహంపైనించి వెంకటపతి ఏరువుగా చూపుని కిందికి దించాడు. చూడకూడదూ అనుకొంటూనే చూసేడు.

సీతకి రెండు కాళ్ళూ లేవు.

వెంకటపతి బుర్ర వాయుగుండం పడిన బంగాళాఖాతంలా తయారైంది. సొరచేపలు తనని పట్టి తినేస్తే బావుండు ననిపించింది. అక్టోపస్ చేప ఒక్కసారిగా రాక్షసిలా తనపైకి దుమికి మింగేస్తేగానీ ఈ భయంకర విజంవించి తను దూరం కాలేడు. ఇదేమిటీ? అనికూడా అనలేక పోయాడు.

వెంకటపతి లేచి నించున్నాడు.

"ఏం బాబుగారు వెళ్లిపోతున్నారా?" అన్న జీరబోయిన సీత గొంతు తనకి వురి వేస్తున్నట్టుగా వుంది.

"వెళ్లక నేనేం చెయ్యగలను సీతా?" అతని గొంతులోంచి ఆ మాటలు చాలా కష్టం పైన వచ్చాయి.

నీవూ—నేనూ

:o:

నిమ్మగడ్డ రావ్ ప్రసాద్
భోగరాజు కోదండరామశర్మ

ఓ ప్రభూ నీవు
కారు చీకట్లో
కాంతి పుంజానివి
విశ్వశాంతికి
మూల సూత్రానివి
నేనో...
నీ నిర్గుణ స్వరూపంలోని
గుణాన్ని
అశరీరుడవైన
నీ శరీరంలోని భాగాన్ని
అణువును
పరమాణువును
కాంతిని కాలదన్ని
శాంతి కోసరమై
చీకట్లో తడుముకొనేవాణ్ణి
నీవు సృజించిన
చీకటి—వెలుగు
సుఖ—దుఃఖాలు
నావని—నేనే దీనికి
కర్తనని భ్రమించి
పగటి వెలుగులో ఆర్పని
దీపంతో వెతికే మూర్ఖుణ్ణి
పగలూ—రాత్రి
ఉగాది పచ్చళ్ళ
ఉప్పూ—తీపి
అంతా నీ చిత్రమని
ప్రజలకు బ్రతుకుపై
ఆశను
మేఘాకాశంలో
మెరపులా
కలిగించే ఓ ప్రభూ
నే నణువును
నీలోని పరమాణువును

ముత్యాలమ్మ గుమ్మానికడ్డంగా నించొని అంది.

"మా రాజు బిడ్డడివి బాబు, నువ్వుదాన్ని ఉద్ధరిస్తావని నేననుకోలేను. నా బిడ్డ అవిటిది. అది అవిటిదని నీకు తెలీకపోయినా ఎవర్నడిగినా తెలిసేది. అవిటిదాన్ని చేసుకొని నీ బ్రతుకుని పాడుచేసుకోమని నేనడంలేదు. చూసేవుగా బాబూవెళ్ళు. సీత అవిటిపిల్లని నీకు ఈ రోజువరకూ తెలీకపోవడం చేతనే ముందుకొచ్చేవని తెలుసు. అదిచెప్పడానికెంత ప్రయత్నం చేసినా చెప్పనిచ్చేవు కాదుట. వెళ్ళు బాబూవెళ్ళు."

బయట వర్షం కురుస్తూనే వుంది.

వర్షంలో తడుస్తూ బురదలో అడుగులు వేస్తూ గదికి చేరాడు వెంకటపతి. ఇంతకు ముందు వెంకటపతి మనుష్యుల్లో ఎన్నోరకాల మార్పులురావాలని అనుకొన్నాడు. ఆ క్షణంలో ఆ వూరు తనని వెక్కిరిస్తున్నట్టుగా అనిపించిందతనికి.

నీతి, ధర్మం, న్యాయం, సత్యం అనే మాటలు ఇతర్లకోసం ఉద్దేశించబడ్డవి, తన కోసంకాదు. తనుకూడా జనంలో ఓ మనిషే. అన్న విషయం అతను తెలుసుకొన్నాడు.

—వారం గడిచింది. కానీ ఆ వూళ్ళో వుండడం దుస్సాధ్యంగా అనిపించటం ప్రారంభించిందతనకి. మర్నాడే సెలవు పెట్టేసి బస్సెక్కాడు వెంకటపతి.

భయం భయంగా అంగడివేపు చూసేడు. అంగడిపైన సీత ఎప్పట్లా కూర్చునుంది మామూలుగా పూలమ్ముకొంటోంది.

అప్పుడతని మనసు వెల్లువల ప్రవహించింది. సీత దగ్గరకెళ్లి సీత రెండ చేతులూ పట్టుకొని చెప్పాలనిపించింది.

"సీతా! నువ్వు అవిటిదానివైనా ఫర్లేదు నీకు నేనున్నాను సీతా! నీ జీవితాన్ని మల్లె పాన్పుచేస్తాను." అని చెప్పి సీతని ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసేయాలనిపించింది.

ఏదో బలహీనత అతన్ని ఆపినట్టయింది సీత అప్పుడే తలెత్తి బస్సువేపు చూసింది.

వెంకటపతి గాలిలో చెయ్యూపూపాడు కళ్లల్లో నీరు సుడులు తిరుగుతుండగా.

బస్సు కదిలింది. కదిలిన బస్సుల్లోవున్న వెంకటపతికీ సీతకీ మధ్య దూరం అంత కంతకూ ఎక్కువై పోసాగింది.